

# Universitätsbibliothek Wuppertal

## Epistolæ obscurorum virorum

cvm inlvstrantibvs adversariisqve scriptis

Textvs

Hutten, Ulrich von

Lipsiæ, 1864

12. Magister Wilhelmus Lamp

---

**Nutzungsrichtlinien** Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-976](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-976)

solus, ex Arte metrificandi Bebelii quę est multum subtilis. Est autem hoc Carmen.

Astripotenti dei Mater venerabilis Christi,  
Da precibus famuli aures benignas tui:  
Qui te orat, Maria, pro sancta Theologia,  
Contra quam scribit Reuchlin Iurista malus,  
Non clarificatus nec desuper illuminatus,  
Qualiter esse debet qui vult placere tibi.  
Ergo tuum natum memento habere rogatum,  
Ut subvenire velit huic facultati suę

Et est Elegiacum et scanditur sicut primum metrum in Boetio incipiens 'Carmina qui quondam studio etc.' Sed nuncius non dixit mihi quod vult ita cito recedere, alias volui vobis misisse plura metra quę scripsi pro defensione ecclesię et fidei. Ergo cogitate quod mittatis mihi tale commentum a vobis practicum. tunc iterum volo vobis aliquid novi mittere. Valete raptim faustum zelose Datum Olmuntz in Moravia.

## 12.

☉ Magister Wilhelmus Lamp

artium Magister

Magistro Ortvinio Gratio

Salutem.

Reverende Vir, secundum quod dixistis et mandastis mihi quod statim quando venio ad Romam, debeo vobis scribere quomodo transivit mihi in via per omnia et quomodo sto quoad sanitatem corporis Sciatis quod de gratia dei adhuc sum sanus, et vellem etiam de vobis libenter audire quod estis sanus. Sed spero, si vult dominus deus, quod estis sanus. Et facio vobis notum qualiter statim quando veni ad Maguntiam in hospitium Corone, tunc inveni ibi quosdam viros qui loquebantur de Causa fidei, et erant pro Doctore Reuchlin, et quando viderunt quod ego sum Coloniensis, adhuc magis loquebantur et fecerunt mihi in despectum. Et laudaverunt Iohannem Reuchlin et parvipenderunt Magistros nostros in Colonia et dixerunt quod essent vespertiliones qui nihil habent agere in luce, sed volant in tenebris, et tractant Obscuritates. Tunc ego dixi 'Audiatur pars altera', et alligavi Flores legum. Et ipsi inceperunt me irritare multis malis verbis, quod dixi: 'Quid mihi cum Reuchlin? Per-

<sup>10</sup> facultati 4. <sup>11</sup> Incipiens 4. <sup>12</sup> studio 25. non habet 4. michi 5. <sup>13</sup> : q̄ 4.  
<sup>14</sup> e 4. q̄ 5. michi 5.  
<sup>15</sup> Guilhelm<sup>9</sup> 5. <sup>20</sup> M. 4. <sup>24</sup> michi 5. <sup>25</sup> fan<sup>9</sup> et 5. <sup>28</sup> e 4. q̄ 5. <sup>30</sup> d'fpetū. 5.  
<sup>31</sup> I. reuchlī 5. <sup>33</sup> obscuritates. 5. <sup>34</sup> alligavi sic 4. 5. <sup>35</sup> Permittatis 4.

mittatis me comedere pro pecunia mea'. Et potestis dicere 'domine Wilhelme, vos debuissetis perseverasse et audacter respondisse ipsis'. Sciatis quod non est faciendum in isto loco. Et audiui quod nuper unus in isto hospitio fuit percussus cum uno scamno, quod defendit Magistrum nostrum  
 5 Iacobum de Höchstraten. Quia isti socii qui vadunt ibi ad mensam, sunt valde terribiles, et habent gladios et spados: et unus ex eis est Comes et est longus vir et habet albos crines. Ipsi dicunt quod accipit cum manibus suis unum virum armatum et iactat eum ad terram. Et habet gladium ita longum sicut gigas. Quando vidi eum, tunc tacui et permisi eos  
 10 loqui. Sed cogitavi quod vellem vobis scribere, sed protunc non statim habui nuncium. Sed quando veni ad Wormatiam, intravimus ad unum hospitium, ubi sunt multi doctores, qui sunt assessores in Iudicio Camere. Ibi dicebant mirabilia contra Theologos. et audiui quod citaverunt Iohannem Pfefferkorn propter Stormglock. Et dixit unus: 'vos videbitis quod adhuc in  
 15 paucis annis auferentur isti Magistri nostri et non erunt amplius'. Tunc dixi: 'Quis tunc prædicabit vobis et docebit in fide Catholica?' Respondit ille: 'Hoc faciunt docti Theologi, qui intelligunt scripturas, sicut Erasmus Roterodamus, Paulus Ricius, Iohannes Reuchlin et alii'. Tunc tacui et cogitavi mecum 'Stultus stulta loquitur'. Et sedit unus in mensa nomine  
 20 Theobaldus Fettich, qui pronunc est Doctor Medicine, et cognovi eum, quia olim stetit Colonię in bursa montis: ipse multo plura dixit quam alii. Et dixi ei: 'Vos debetis recordare quod fecistis Iuramentum Rectori et Universitati Coloniensi'. Respondit quod merdaret super nos omnes. Sed transeant illa. Postea quando exivimus Wormaciam, venerunt quidam viri  
 25 terribiles in equis, habentes balistas cum telis et volentes nos sagittare. tunc socius meus clamavit 'Iesus, Iesus'. et ego habens bonum cor dixi quod non debet ita clamare, et dixi ad illos viros 'Domini gratiosi, nolite sagittare nos, quia non sumus induti cum armis, et non sumus inimici vestri, sed sumus clerici, et tendimus Romam pro beneficiis'. Tunc unus  
 30 dixit: 'Quid ego curo beneficia? Detis mihi pecuniam et sociis meis quod habemus bibalia, vel diabolus debet vos confundere'. Tunc si volumus venire de ipsis, oportet quod dedimus ipsis .ii. florenes. Et ego dixi occulte: 'Bibite quod diabolus benedicat vobis'. Et postea socius meus dixit: 'Quid vobis videtur, volumus illos citare ad Curiam Romanam?'  
 35 tunc dixi quod non est possibile, quia non scimus nomina ipsorum. Deinde per multam merdam ivimus ad Augustam, et valde pluit, et etiam ita ninxit quod non potuimus aperire oculos nostros. Tunc dixit socius meus 'o diabole, quomodo friget me. Si essem adhuc Colonię, ego non vellem ire

<sup>4</sup> M. 4. 5. <sup>5</sup> . q. 5. <sup>7</sup> Crines 4. <sup>9</sup> . quando 5. <sup>11</sup> . f. 5. <sup>12</sup> affeffores  
 omis. 5. e 4. e 5. <sup>13</sup> I. 5. <sup>15</sup> Io. 5. <sup>20</sup> e 4. <sup>22</sup> recordare 5. <sup>23</sup> . fed 5.  
<sup>26</sup> . Tūc 4. . Et <sup>36</sup> Iuim<sup>9</sup> 4. 5. . Et etiā 4. etiā 5. <sup>37</sup> meus omis. 5.

ad Curiam Romanam'. Et ego risi. In hospitio autem erat una pulchra virgo; et de nocte fecerunt choream, et socius meus chorisavit etiam. Et dixi ei quod non deberet facere: Quia iam est Magister, et non deberet exercere istas levitates. Sed ipse non curavit, et dixit mihi: 'Si illa virgo vellet mecum dormire per unam noctem, ego vellem de merda eius comedere unam libram'. Et non potui amplius audire, sed allegavi Ecclesiastes .I.: 'Vanitas vanitatum et omnia vanitas', et ivi dormitum. De mane venimus ad Lanßpergk, ubi socius meus supposuit ancillam hospitis per noctem. Et de mane quando exivimus hospitium, tunc equus suus claudicavit, et dixi: 'supponatis amplius ancillas'; sed unus faber iuvavit ei. Et postea venimus ad Schangaw, ubi emimus pulchra specula. Deinde ivimus versus Inspruck. Tunc fuit ita mala via quod Equi non potuerunt ire; et fuit ita profunda merda quod transivit Equis ad ventres superius. Et sic post multas tribulationes venimus Insprucken, ubi fuit dominus Imperator et eius vasalli et Curiales et satrapæ et milites et armigeri, habentes vestes sericas et catenas aureas in collibus suis. Et aliqui fuerunt terribiles cum barbis et birretis scissis militariter. Et timui comedere in hospitio, quia audivi unum dicentem: 'Si esset Imperator, ipse vellet suspendere omnes Curtisanos, quia vadunt Romam et discunt nequitias. Ibi etiam decipiunt se invicem pro beneficiis, et vexant alios beneficiatos in Almania, et faciunt quod pecunia venit ad Romam de Almania': Et sic vidi quod isti Curiales non curant deum neque homines: et ergo peribunt sicut pulvis a facie venti. Postea transivimus per unum montem qui fuit plenus nive et est ita altus, quod credo quod transit ad medium Cæli. Et fuit ita magnum frigus super illum montem, quod putavi habere febrem, et cogitavi de stufa mea Colonie. Dixit autem socius meus: 'O si haberem pellicium meum'. Tunc dixi ei: 'Vos semper queritis de frigiditate quando estis in Campo, et quando venitis ad hospitium, tunc vultis supponere. Non scitis quod coitus etiam infrigidat?' Respondit ipse quod non videtur sibi quod infrigidat, sed calefacit. Et debetis scire, Magister Ortvine, quod in vita mea non vidi unum hominem ita luxuriosum: semper quando intravimus unum hospitium, tunc primum verbum fuit ad famulum hospitis: 'O famule, non habemus aliquid pro genibus? [Datulus meus stat michi ita dure: ego scio quod vellem cum eo nuces supra percutere.]' Deinde venimus ad Tridentum. Et parcat mihi dominus, et vos etiam non habeatis mihi pro malo, quod scribo vobis veritatem: quia ibi etiam semel

<sup>1</sup> rromanam. 5. <sup>2</sup> : Et 4. <sup>3</sup> iam omis. 5. <sup>4</sup> . Et 4. michi 5. <sup>5</sup> Ego 4. Ego 5. <sup>6</sup> Lanßperg 5. <sup>7</sup> cras ante amplius adiecit 5. <sup>8</sup> Inspruck 4. 5. <sup>9</sup> Insprucken 4. Inspruckeu 5. <sup>10</sup> e 4. q 5. <sup>11</sup> rhoman 5. <sup>12</sup> etiam 5. et 4. <sup>13</sup> Et 5. <sup>14</sup> rhoman 5. <sup>15</sup> uon 5. <sup>16</sup> Frigus 5. <sup>17</sup> tunc 5. <sup>18</sup> : Et 4. , tunc non habet 4. <sup>19</sup> Infrigidat 4. 5. <sup>20</sup> Ita 4. 5. Semp 4. quando 5. <sup>21</sup> Hospitium 5. <sup>22</sup> Datulus ... percutere. non est in 4. <sup>23</sup> . Quia 4. 5.

purgavi renes vadens occulte ad prostibulum. Sed postea de nocte oravi horas de beata virgine pro peccato illo. Fuerunt ibi multę gentes, volentes ire ad Veronam, et facere ibi mirabilia. Et dicebantur nobis grandia, quomodo Imperator velit captivare Venetiam. Et vidimus bombardas et  
 5 alia multa qualia non vidi in diebus vitę meę. Et una Sabbatorum venimus ad Veronam. Illa est pulchra Civitas habens muros, castra et fortalitia. Et vidimus ibi domum Ditheri de Bern, ubi ipse habitavit. et ibi superavit et mortificavit multos gigantes qui bellaverunt cum ipso. Postea volentes procedere, diu non potuimus propter metum Venetianorum, quia  
 10 dicebatur quod essent in campo. Et fuit verum. Quia postea apud Mantuam audivimus eos bombardare, quia iacebant ante Brixiam. Et dixit socius meus: 'Hic natus fuit Virgilius'. Respondi: 'Quid curo illum pagani-  
 num? Nos volumus ire ad Carmelitas et videre Baptistam Mantuanum qui in duplo est melior quam Virgilius, sicut ego audivi bene decies ab Ort-  
 15 vino'. et dixi ei, quomodo semel reprehendistis Donatum, quando dicit: 'Doctissimus poetarum fuit Virgilius vel optimus plebis'. Et dixistis 'Sed esset Donatus hic, ego vellem ei in faciem dicere quod mentitur: quia Baptista Mantuanus est super Virgilium'. Et quando venimus ad claustrum Carmelitarum, dicebatur nobis quod Baptista Mantuanus est mortuus. Tunc  
 20 dixi 'Requiescat in pace'. Deinde venimus ad Bononiam, ubi fuit Sanctissimus et etiam rex Francię. Ibi audivimus missam Papalem, et accepimus multas indulgentias pro omnibus peccatis, tam venialibus quam mortalibus, et fecimus confessionem. Tunc fuit ibi Reverendus pater frater Iacobus de Hochstraten Magister noster et inquisitor heretice pravitatis.  
 25 Et ego videns eum dixi: 'O pater reverende, quid excellentia vestra facit hic? Ego putavi quod estis Rome'. Tunc dedi ei litteras vestras et litteras Magistri nostri Arnoldi de Tungari: tunc respondit mihi quod vult impetrare per regem Francię, quod Reuchlin debet declarari hereticus, et speculum Oculare debet comburi. Interrogavi autem eum: 'Intelligit tunc  
 30 etiam Rex istam materiam?' Respondit: 'Licet ipse non intelligit per se, tamen Theologi in Parrisia instruxerunt eum; et confessor suus Wilhelmus Parvi, qui est vir zelosus, dixit ei in confessione quod non vult eum absolvere nisi vult facere cum Papa quod Reuchlin declarabitur hereticus'. Et gavisus sum valde et dixi 'det dominus deus quod fiat secundum verba  
 35 vestra'. Et inveni ibi multos Curtisanos mihi notos, et invitavi eos ad hospitium. Deinde ivimus ad Florentiam, quę est ita pulchra Civitas sicut est in mundo. Et postea Senam, ubi est universitas, sed sunt pauci Theologi. Postea sunt parvę Civitates, et una vocatur Monteflascon: Ibi bibi-

<sup>5</sup> in vita mea. 5. <sup>7</sup> Et ibi 4. <sup>8</sup> postea 4.5. <sup>13</sup> Carmilitas 4.5. Baptista Matuanū 4. <sup>15</sup> Quomodo 4. <sup>20</sup> Deinde 5. <sup>21</sup> e. 4. q. 5. <sup>26</sup> tunc 5. lras (bis) 4. litteras tum lras 5. <sup>27</sup> : Tunc 4. <sup>28</sup> : Et 4. <sup>31</sup> . Et 4.5. <sup>36</sup> hospiciū. 5. q 4.

mus optimum vinum, quale non bibi in vita mea: et interrogavi hospitem quomodo vocatur illud vinum? Respondit quod est lachryma Christi. Tunc dixit socius meus: 'utinam Christus vellet etiam flere in patria nostra'. Et sic bibimus bonam positionem. Et post duos dies intravimus Romam. Laudetur deus qui liberavit nos de multis tribulationibus quę sunt in tota via, necnon in mala Scarparia. Sed nunc in Curia non intellexi aliqua nova, nisi quod vidi hic unum Animal bene ita magnum sicut quatuor equi, et habet rostrum ita longum sicut ego, et est mirabilis creatura. Quando vidi, tunc dixi: 'Mirabilis deus in operibus suis'. Ego vellem dare unum florenum quod videre deberetis illam bestiam. Sed credo per deum<sup>10</sup> quod satis bene expedivi me scribendo. Vos similiter faciatis, alias nunquam vobis scribam. Et valetē saniter. Datum raptim Romanę Curię.

## 13.

¶ Thomas Klorbius

humilis Theologię doctor

15

Magistro Ortvinio

Salutem.

Quia scriptum est 'vexatio dat intellectum': Ergo non debetis mihi habere pro malo quod modicum teneo vobis oppositum, cum ego facio in bonam partem. Vos nuper scripsistis in uno dictamine de uno Magistro<sup>20</sup> nostro, quod est valde doctus, et est Doctor multorum annorum, et est profundus Scotista, et est valde cursivus in libris Sententiarum; etiam scit mentetenus totum librum Doctoris sancti de Ente et Essentia, et Fortalitium fidei est ei sicut Pater noster; et per artem memorativam impressit sibi formalitates Scoti sicut ceram; et ultimo scribitis quod est<sup>25</sup> membrum decem universitatum. Parcatis mihi, vos estis incongruus: quia unum membrum non potest habere plura corpora: sed per contrarium unum corpus bene habet plura membra: Quia corpus humanum habet caput, pedes, manus, brachia, ventrem, priapum, vel vulvam si est mulier; et pes est membrum hominis, et caput est membrum hominis .etc. et totum<sup>30</sup> Corpus hominis habet sub se illa membra, et illa membra subsunt huic Cor-

<sup>4</sup> post] p<sup>9</sup> 5. <sup>5</sup> Fortasse Lampius quoque 'nescivit quod est poeta' et scripsit:

Laudetur deus qui liberavit nos de multis tribulationibus  
Quę sunt in tota via, necnon in mala scarparia.

<sup>6</sup> . fed 5. <sup>8</sup> cteatura: Quādo 4. <sup>11</sup> Alias 4. <sup>12</sup> Rhomanę 5.

<sup>16</sup> M. 4. <sup>19</sup> Ego 4. <sup>22</sup> . Etiā 4. <sup>23.24</sup> fortaliciū 5. . Et 4. <sup>24.25</sup> Impressit  
4.5. . Et 4. <sup>26</sup> Quia 4.5. <sup>27</sup> membrū 4. <sup>28</sup> . Quia 4. Quia 5. <sup>28.29</sup> Caput  
4.5. . Et 4. <sup>30</sup> . Et 4.5.